

Nieuws en nepnieuws

i.s.m. Stampmedia en Vlaamse Nieuwsmedia

Nieuws is overal om ons heen: we komen er elke dag wel mee in aanraking. Bijvoorbeeld op Facebook of wanneer je de televisie aanzet en het journaal net begint. Nieuws is vaker aanwezig en toegankelijker voor veel leerlingen dan je op het eerste zicht zou denken. Maar voor kinderen is het vaak niet evident om te achterhalen welke informatie betrouwbaar is, welke vormen van nieuws er allemaal zijn, hoe ze moeten omgaan met beelden in het nieuws ... Bovendien wordt nieuws vaak ook gebruikt in de lessen als bron.

Wat je zeker moet weten over nieuws en fake nieuws

1. **Nieuws is slechts een selectie en interpretatie van wat in de wereld gebeurt.**
2. **Wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe** zijn kernvragen van een journalist. Wanneer een journalist een nieuwsbericht gemaakt heeft, gaat hij op basis van deze vragen na of het bericht alle informatie weergeeft die nodig is om iemand te informeren.
3. **Sociale media zijn een belangrijk nieuwsplatform voor jongeren** zowel om informatie te zoeken als te delen. Maar wat velen niet weten is dat nieuws online gepersonaliseerd is door het zoek- en klikgedrag waardoor je een zeer eenzijdige berichtgeving kan krijgen.
4. **Beeldmateriaal wordt vaak gebruikt om te bewijzen of een bericht echt is of niet.** Op het eerste zicht lijken deze beelden objectief. Maar is het wel zo? Soms worden afbeeldingen of videobeelden gebruikt die al eens ergens anders verschenen zijn.

Het is belangrijk dat kinderen meer inzicht krijgen in hoe nieuws tot stand komt en hoe ze kritisch en bewust kunnen omgaan met nieuws en informatie.

Tips voor jou als leerkracht

Leer kinderen nieuwsbronnen kennen waar ze een volledige, onafhankelijke verslaggeving kunnen raadplegen. Op die manier leren ze dat er meer nieuwsbronnen zijn dan diegene die via sociale media op hen afkomen.

Leer kinderen betrouwbare informatie herkennen. Er zijn verschillende elementen om te zien of iets betrouwbaar is zoals de auteur, bron, aangehaalde bronnen, datum, medium, doel, de url ...

Hoe ga je om met tegenstrijdige informatie? Neem niet zomaar informatie over maar raadpleeg ook andere bronnen. Tegenstrijdige informatie is niet altijd helemaal te voorkomen. Ook wetenschappers spreken elkaar wel eens tegen! Maak op grond van eigen analyse en inzicht de keuze welke informatie je wel accepteert en welke niet.

Leer kinderen kritisch kijken naar beelden! Je kan hiervoor de VTS (visual thinking strategy) gebruiken. Neem je de tijd om naar beelden te kijken en ze in groep te bespreken. Drie vragen:

1. Wat gebeurt er in dit beeld? (Vraag niet: wat zie je?)
2. Wat zie je waardoor je dit zegt? (Zo krijg je argumenten voor de interpretatie)
3. Wat gebeurt er nog meer? (Er is altijd meer te vinden)

Aan de slag

⚡ **Affiche - Betrouwbaar of fake**
mediawijs.be/tools/betrouwbare-info-of-toch-fake
Affiche over hoe je kan onderzoeken of informatie betrouwbaar is of niet.

⚡ **Website - Nieuws in de klas**
www.nieuwsindeklas.be
Samen met je leerlingen op ontdekking in de wondere wereld van het nieuws en media.

⚡ **Educatief beelden in het nieuws**
mediawijs.be/tools/beelden-nieuws-educatief-pakket
Lespakket over hoe je fake nieuws kan herkennen.

⚡ **NieuwsMakers**
www.klasstev.nl/lespakket/nieuwsmakers
Lespakket waarbij kinderen zelf nieuwsitems maken.

Leesvoer

⚡ **Artikel - 'Praten over geweld' MediaNest**
www.medianest.be/hoe-praat-je-met-je-kind-over-geweld-het-nieuws

⚡ **Mediawegwijzer - Leren met beelden**
www.mediawijs.be/tools/leren-beelden

⚡ **Website - Leren met beelden**
www.lerenmetbeelden.be

⚡ **Website - Stampmedia**
www.stampmedia.be/scholen

⚡ **Website - Nieuws in de klas NL**
www.nieuwsindeklas.nl

⚡ **Archiefbeelden Anders Bekeken**
www.mediawijs.be/andersbekeken
Een interactieve video met 6 vragen en 5 beeldfragmenten.